

Kmetijski list

Glasi „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Naročnina:

celoletno	Din 25—
pololetno	Din 12-50
triletno	Din 7—
posamezna številka	Din 1—

**Kmet pomagaj si sam,
in svoje stališče v državi
uravnaj si sam!**

Inserati:

mali oglasi do 9 petiti vrst	à Din 1-50
večji inserati od 10 petiti vrst naprej	à Din 2—
notice, izjave, poslano, reklame petiti vrsta	à Din 3—

Uredništvo in upravnništvo lista je v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7. v hiši „Ekonom“.

Cene prašičev.

Začel je mesec november, oni mesec, ko imamo kmetje največ prašičev naprodaj. Iz vsakoletne statistike našega izvoza je razvidno, da v mesecu novembru največ prašičev izvozijo takozvani pasivni kraji naše države, to je one pokrajine, ki krmijo in redé svoje prašiče s korenstvom, s kuhano hrano. Med kraje, ki so zaradi načina krmljenja navezani na letne čase in sicer samo na jesen, spada tudi Slovenija.

Znano je, da smo prejšnjo vlado napadali med drugim tudi posebno ljuto zato, ker je uvedla ono nesrečno izvozno carino na svinje, s katero je brezsrčno udarila kmeta prašičereja, pa tudi meščanstvo in industrijsko delavstvo. Ta nesrečna izvezna tarifa preprečuje izvoz prašičev do 70 kg v živem stanju, od težjih pa predpisuje po 2 Din izvezne carine od 1 kg žive teže, med tem ko dovoljuje izvoz fabriških mesnih izdelkov in masti brez carine. Tolče in bije torej po kmetu, ki redi in prodaja, bije pa tudi po onem, ki kupuje in je, podpira pa samo par bank in kakšnih 80 spekulantov, ki imajo že tako vsega preveč. Stvar je popolnoma taka kakor pri sladkorju.

Veseli smo bili s tega stališča, da je zopet Slovenec prevzel ministristvo za kmetijstvo, ker smo mislili, da se bo kot poznavalec naših kmečkih težav v prvi vrsti zavzel za to, kakor so se bili pred tremi leti naši samostojni poslanci. Zato je tov. Pucelj takoj ob nastopu novega ministra za kmetijstvo vložil interpelacijo, na kar se naši čitatelji še gotovo spominjajo, kjer ga opozarja na to kričečo krivico, ki je storjena kmetu, in ga lepo poučuje, kaj mu je storiti, da jo odpravi. Toda minister za kmetijstvo se ni ganil, čas beži, kmetje pa prodajamo svoje letošnje prašiče tako po ceni, da se še delo ne izplača. In koliko trpimo s prašiči. Koliko njih obdelujemo samo za svinjak, koliko gozda pogori samo pod svinjskim kotlom, koliko dela in krvavih žuljev, koliko

do krvi razpokanih rok v mrzlem zimskem času!

In po nekaterih najrevnejših krajih je ta krvavi krajec, ki ga dobimo iz svinjaka, edini v celem letu in mora zaleči za vse: za obleko, obutev, davke in vse hišne potrebščine.

Mislili smo torej, da bo novi minister imel vse to pred očmi, kakor je to storil svoječasno tov. Pucelj, in da bo to vprašanje rešil takorekoč do jututrika. In če on ne vé za te naše težave, kar mu kot staremu soldaškemu kaplanu ne zamerimo, pa smo pričakovali od Kmečke Zveze, da bo storila svojo dolžnost. — Toda nič! V Beogradu se gospodje kregajo za korita, mi pa ponujamo letošnje blago po šestdeset ali kakšno kronico višje, kupci pa se še norca delajo iz nas. In vendar bo vsak človek priznal, da bi moralo biti letos po cenah v tujini naše blago najmanj po 100 K za 1 kg.

Zatorej, tovariši kmet, vzemi v roke cepec, kadar te bodo prevaranti iz Kmečke Zveze zopet moledovali za tvoje kuglice!

Davčne oblasti nimajo ukaza.

Slovenija krvavi. Preplavili so jo zopet davčni čeki; kmetija peša, obrt umira.

Nam so javljeni zopet novi, vnebokričeči slučaj. Kmet z Gorenjskega je prodal v letu 1922. iz svojih gozdov hrastovega lesa za 100.000 kron. Prodajal ga je zato, ker je rabil denar za popravilo poslopj, ki so razpadala v dolgi svetovni vojni. »Priatelj«, ki ga je davčni oblast »priporočil«, pa je številko pokvaril v 150.000 K. Od te vsote se mu je predpisala osebna dohodnina za leto 1923. Zoper krivično odmero je seveda vložil priziv in nobenega dvoma ni, da bo odmera dohodnine za leto 1923. praviljena, čim bodo prizivne komisije začele poslovati. Te pa ne poslujejo ali vsaj še ni rezultatov. Zato je moral plačati za leto 1923. polno odmero od krivično

zatoženih 150.000 K. Najlepše pa je to, da je sedaj dobil v istem znesku osebno dohodnino za leto 1924., dasi ravno v letu 1923. sploh nič prodal ni in bo celo vsa dohodnina odpadla. Plačati pa le mora! Tolažijo pa ga z malo pomirljivo besedo: »Bo pa odpisano za naprej, če ne boste dohodnini podvrženi!«

Drugi slučaj: Na Štajerskem so vinogradniku odmerili dohodnino za leto 1923 na podlagi izkupička, iz vinograde v letu 1922, ki je znašal baje 80.000 K. V začetku leta 1923 pa je vinograd zamenjal za hišo in torej ni mogel iz vinograde imeti nič dohodka. Dohodnina za 1924 seveda še ni odmerjena, pa tudi od njega terjajo za leto 1924 dohodnino v višini leta 1923, dasi je jasno, da mu komisija dohodnine ne bo mogla odmeriti. Tolažijo pa našega Štajerca tako kot Gorenjca: »Plačaj in kadar bo odmerjena, pa se pritoži!«

A denarja ni. In zato naj tak siromak proda sedaj letos, ko je bilo vendar vsaj malo sena, kar po dve kravi in to po nizki ceni, to pa le zato, da mu bo pozneje odpisano. Pravijo: tak je zakon. Ze prav ali mi takega zakona ne moremo razumeti. Zato smo se zanimali pri davčni oblasti, zakaj se ne počaka odnosno požuri, da bodo prizivi rešeni, da bo dohodnina za leto 1924 odmerjena. In za odgovor smo dobili:

»Nimamo za to ukaza.«

Tak ukaz pa bi bila morala dati vlada, tista centralistična beograjska vlada, v kateri sede štirje tigri-ministri.

Nimajo ukaza! Klerikalni ministri takega ukaza davčnim oblastem niso hoteli izdati in zato se terja tudi še ne odmerjena dohodnina za leto 1924.

Slovenija umira; njena kri pa se odtoka v centralistične kase beograjske, iz katerih razsiplejo naše krvave žulje tudi štirje centralistični tigri-ministri.

Kaj pomaga, če jih spominjamo na njihove obljube in dolžnosti, oni so gluhi in slepi za bedo in revščino slovenskega kmeta in obrtnika.

Kako pa naj oni kaj store proti krivični dohodnini, ko so pa prav oni sami ta zakon pred šestimi leti zadržali v veljavi in ga je gospod Korošec v začetku leta 1919 centraliziral v Beograd.

Če se spomnimo njihovih besed in obljub pred volitvami in pa njihovega dela na vrhuncu moči in slave, vidimo, da so prava predpoda Judeža Iskariota. Ta je s poljubom izdal za 30 srebrnikov svojega Gospoda, klerikalci pa so s sladkimi obljubami izdali ubogo slovensko rajo beograjskemu centralizmu za sladki šampanjec iz vladinih jaslji, za ministrske plače, cigarete in avtomobile.

Ti, slovenski kmet, pa stori, kakor je storil Gospod, ki je vzel bič in izgnal iz templja prekupčevalce in skrunilce svetišča! Volitve bodo kmalu!

Minister Sušnik obtožen.

II.

V zadnji številki smo priobčili članek pod gorenjim naslovom, kjer smo na kratko javili, da je zoper ministra Sušnika vložena obtožba. Takoj pa smo označili naše načelno stališče k tej in sličnim obdolžitvam ter smo zlasti poudarili, da verjamemo v osebno čast vseh dosedanjih slovenskih ministrov ne glede na stranko. Zato smo tudi izrazili svoj dvom, da bi bilo vzrok temu nepoštenje g. Sušnika, nego smo takoj obdolžili le njegovo nerodnost in notorično nesposobnost.

Med tem pa je prinesel »Slovenec« dolgo in dolgočasno poročilo g. ministra, ki na dolgo dokazuje to, kar smo bili mi o njem že prejšnji dan zapisali, na novo pa dodaje še, da je g. minister vendarle pogazil zakon, ki predpisuje za državne dobave licitacijo. G. Sušnik trdi sam, da je pregrešil več, nego smo mi mogli verjeti obtožbi, pa čeprav bona fide. Kar tiče osebne časti g. ministra, nimamo kaj popravljati, pač pa kar zadeva nje-

govo nesposobnost. Ta je po njegovi lastni izjavi mnogo večja, nego smo jo smatrali mi. Ministri so prvi čuvarji državnih zakonov in kako naj državljani izpolnjujejo in spoštujejo zakone, če jih gazijo ministri? Če pa sam g. Sušnik izjavlja, da je kriv, tudi ni na mestu bombastično »Slovenec« uvodnikarstvo, ki bi rado s kričanjem na druge privilegiralo sebi neko izjemno stališče. Po tem odkritosrčnem priznanju g. ministra Sušnika, da ni oddal dobave potom licitacije, kakor predpisuje zakon, je tudi smešno umikanje pred sodiščem; vse drugo pisanje je pa nepotrebno, dokler ne bo izpregovorilo sodišče. S te strani je za nas poglavje končano.

Ni pa končano kar zadeva tov. Pucelja. O tem so klerikalni obtoženci raznašali hujše storje, kakor o kralju Matjažu, trosili bajeslovne številke o zaslužku pri »nemških volih«, ohridskem ribolovu, izvoznih za svinje, o vilah in graščinah, o klavnicah v inozemstvu, o milijonih, tajnih kompanijah, delnicah in drugem čudežnem bogastvu. Zdaj imajo vso priliko, da te svoje trditve dokažejo. Zato pozivljamo danes že v drugi klerikalce:

Na dan z obtožnico proti tov. Pucelju!

Kmetijska družba

Komisar Jarc vrši nasilja dalje. Ima neke tiskane formularje, s katerimi odstavlja načelnike podružnic in postaja nove, seveda same zanesljive klerikalne kaline. Vsaka anonimna pritožba je za Jarca zlato, nobene preiskave, niti ne javi odstavljenemu načelniku, kaj je zagrešil, pripomni le, da so pritožbe proti njemu in zato ga odstavlja. Kakor čujemo, so se tako odstavljeni načelniki pritožili proti takemu samolastnemu postopanju vladnega komisarja pri velikem županu. Dokler te pritožbe ne bodo rešene, tako dolgo Jarčevi odloki nimajo nobene veljave. Je tako prav, vse pritožbe morajo na velikega župana in ne na Jarca, on ne more odločevati v svoji lastni zadevi.

Kdo je odgovoren za nezakonitosti pri Kmetijski družbi?

V prvi vrsti bo odgovarjal pred sodiščem Jarc za vse, kar je storil preko dolžnosti komisarja. Dolžnosti komisarja so bile natanko določene v namestitvenem dekretu. Te dolžnosti so, da mora do 30. januarja 1924 izvesti občni zbor. V drugem redu bodo za vso nastalo škodo odgovarjali uradniki, ki svojih dolžnosti niso izpolnjevali tako, kakor to velevalo prava.

V tretji vrsti bo odgovarjal pa tudi tisti, ki drži vrečo, to so tisti zapeljani kmetje, ki slepo pomagajo Jarcu pri njegovih nepravilnostih. Ti se nam smilijo, ali odgovarjali bodo za svoje pregrehe pred sodiščem. Ko bodo ti kmetje stali pred sodnikom in preklinjali Jarca, bo za kesanje prepozno. Ker greh, da so držali vrečo, so zagrešili takrat, ko so šli na občni zbor podružnice in volili po Jarčevih navodilih, dasi niso pravilni člani družbe, ker jih glavni odbor ni sprejel. Največ takih grešnikov je v St. Vidu na Dolenjskem. Podružnica ima 24 pravih članov, volilo jih je pa čez 200, skoro tako je v Moravčah.

Kmetijsko družbo moramo uničiti.

Dve uradni osebi pri Kmetijski družbi sta izjavili, da če klerikalci pred sodiščem propadejo, da bo vlada Kmetijsko družbo razpustila radi nerednosti, ki jih je baje zagrešil prejšnji vladni komisar. Takih nerednosti seveda ni, iščejo dlako, samo da bi uničili družbo. Taki kmečki prijatelji upravljajo danes Kmetijsko družbo. Sram jih bilo!

Ivan Voljnov. — Dr. N. Preobraženski.

Shod.

(Koniec.)

»Načeloma smo zavrgli vsako pogodbo s hlapci buržuazije in smo izvolili ravno pot...«

»Kar na slepo!« poseže vmes navdušen župan.

»Ne, tovariši, vi se globoko motite,« ga potrpežljivo popravi govornik, »naši končni cilji in naloge so nam jasne, pa morajo biti jasne tudi vam.«

»Nam so tudi jasne, tovariši, ne poslušajte ga, bedaka!«

»Od samo na druge vpije: ne tako! sam pa govorim bedarije, hujše ko vsak pijanec!« se vržejo kmetje na župana.

»No, brat, nas se sicer tudi ne da prijeti z golo roko!«

»Roko si zaskališ!«

Gimnazijec govori smoteno in živahno. Splošno zanimanje mu je dalo pogum, zbral je misli in postal bolj vesel. Pozabil je, da mu je že dvajset let, da je zelo učen in da je njegova dolžnost povedati neizobraženim kmetom vse, kar vé in kar je slišal po zborovanjih in na predavanjih. Razumljivo in iskreno pozivlja shod naj brani revolucijo.

»Zakaj pa ne, to ni težko!« kriči s sočutjem zborovanje. »Ena, dve — pa je gotovo.«

S ploskanjem — tega so se že davno naučili — se sprejme resolucija.

»Menda nam boš, sinček, zmanjšal davek za kakih petnajst funtov,« prijazno govori gimnazijcu vdova, »le ne bodi skop, dragec... poglej, kako smo vsi zate!«

»Seveda, prosimo... mi tebi, ti pa nam... vzajemna usluga... poleti te bomo vzeli za pisarja, da se malo zrediš...«

»Saj nisem govoril o davkih, državljani,« jim osuplo pravi gimnazijec.

»Ne o tem? Nas pa samo radi tega boli srce...«

»Jaz sem, tovariši, član okrajne komisije za zaplembo cerkvenih dragocenosti...«

»No pa prosim te lepo, napiši, češ da so zelo revni,« noče vtihniti vdova, »napiši, da bi s celo dušo radi, a reveži smo...«

»Pa ne, stara mama, jaz ne zahtevam davka.«

»Sploh ne?«

»Sploh ne.« Gimnazijec udari jezno z mapo po mizi.

»Tovariši! V cerkvah je zlato, srebro in dragoceni mašni plašči...«

»Seveda, od pamtikeva je že tako...«

»Kmet, ta ima luknjaste čevlje, a pop jih ne bo obul... Medtem pa umirajo ob Volgi otroci lakote...!«

»Kaj ne bi umirali, če je življenje takšno!«

»Če kupimo za to zlato kruh in damo jesti stradajočim...«

»Seveda, z veseljem!«

»Vraga, kdo bo vse nasitil!«

»Nisem prišel po vaše pude...«

»Ne po pude?«

Vsi so navdušeni:

»Soglašamo, soglašamo! Naj dobijo vsi stradajoči kruh! Naj bodo vsi siti!«

»Deca in odrasli! Pa ženske tudi!«

»Popa naj zaprejo, da v občinskem uradu tla pometa!«

»Jaz tudi popa ne potrebujem...«

»Soglašamo! Soglašamo! Pišite odlok... Vsi smo edini! Kaj pa, seveda, mar naj poginejo ljudje lakote!«

»Dvignite tovariši!«

Glava vzdignjenega gimnazijca se maje, kakor da je odtrgana. Noge so mu padle čez glavo in rišejo fantastične kroge. Potni veseli kmetje ga oprezno spustijo na mizo in vprašujejo:

»No kaj, ali se nisi prestrašil? Če pri nas začnejo, vse kar poka...«

Prijazno ga udarjajo na koščeno ramo.

»Glej, vzemi no, gumbi so se odtrgali. Mati ti bo doma prišla...«

»Odlok se hitro napiše.«

»No, če je tako, je pa stvar čisto drugačna...«

»Če se vse dobro konča — pridemo radi na shod!«

Veseli in zadovoljni, z glasnim kreganjem in govorom gredo kmetje domov.

»No, prijatelja, zdaj prideta vidva na vrsto,« reče neprijazno župan dvema neznančema. »Kdo pa sta vidva pri nas v republiki?«

»Sedlarja sva,« odgovorita neznanca. »Saj se je že komisija odpeljala, kaj pa vpiješ?« vpraša starejši in skomigne z rameni.

»Ah, tako! Komisija se je odpeljala? Vidva torej nista od komisije?« Župana je sama jeza in ogorčenost. »Če je tako, potem sta goljufa in proti sovjetom!«

Nato zgrabi mladega za ramo.

Državljan, bodite priče; ravno sem prijel dva vohuna!«

»Saj ni tu nikogar, Ivan Mitrič, so že vsi odšli,« reče žena šolskega sluga, »čas je, da zaprem šolo. Ta dva se ponujata, če je komu treba vprego krpati. Pri meni sta prenočila. Iz Kjazanje sta.«

»Midva sva obrtnika in potujeva,« potrđita neznanca, »to je najin kruh.«

Župan je prišel iz tira, se spusti na klop in mrmra:

»Kaj me je vrag zmotil, da sem prevzel tako visok urad... Temu nisem všeč, onega sem razjezil, tretjemu sem spricevalo napačno napisal... Ali drago računate za vprego?«

»Se bomo že pobotali.«

»Vi ste vsi enaki: se bomo pobotali, jaz pa naj odgovarjam. Ali ste čuli, kaj je načelnik pridigal? Kaj vam je za to: pri enem ušesu noter, pri drugem ven... Jaz pa naj cele noči ne spim, naj mislim: kaj je ta rekel? Kaj namigava? Kakšno bolho meni pod strajko spuša? No, le napravita se, bom vaju peljal v milicijo za prevzetnost... Ko—mi—sija...!«

Kmet propada.

(Dopis iz ljubljanske okolice.)

S strašno naglico se bliža propast kmečkega gospodarstva in kmečkega stanu. Denarja kmet nima več, pridelki njegovi so brez vrednosti, ako jih more sploh prodati. Seno ne kupi nihče, niti po dve kroni. Živina pada, prašiči padajo, s kratka, kar ima kmet, je vedno manj vredno. Nasprotno pa vse, kar kmet kupuje, je vedno dražje. To stanje mora prvesti do poluma.

Med tem ko se stanje za kmeta vedno poslabšava, mu pride na jesen kar cela vrsta dajatev. Zadnje tedne je pobiral bero župnik, organist, mežnar, potem so prišle in pobirale darove usmiljenke iz Viča, usmiljeni brat iz Novega mesta. Torej vse, kar živi, kmet redi. No, in na vse to smo dobili še položnice za davke. Tako krivičnih davkov, tako neusmiljeno visoko odmerjenih, še ni bilo nikdar, kar pomnim. Te davke sploh ni mogoče opraviti, da se ne bi zadolžil. Napraviti dolg in plačati davke, ali pa prodati živino, krompir in žito, potem se pa obesi, drugega izhoda ni. Kajti tako se ne more naprej živeti. In če kmet propade, mora propasti tudi vse drugo, ker vsi od njega živijo.

In vendar se tega nihče ne zaveda, ali pa zavedati neče. Kaj je storila za kmeta klerikalna vlada? Tista vlada, ki nam je obljubila znižati davke in takoj zboljšati propadajoče kmetstvo gospodarstvo.

Vsak dan čutimo na lastni koži, kako se poslabšava kmečko življenje in kako propada z dneva v dan naše gospodarstvo, odkar je bilo izvoljenih 21 poslancev, ali tigrov, kakor jim vi pravite, klerikalne stranke. Očividno smo pa zdrknili na rob propada, odkar so prišli v vlado štirje klerikalni ministri.

Oni vlečejo po 40 tisoč dinarjev na mesec, mi kmetje pa plačujemo. Zvezali so se turškimi begi in srbskimi demokrati in skupno odirajo kmeta. Pri nas čimdalje bolj uvidevajo ljudje, kam nas je pripeljala ta protikmečka stranka.

Kolikokrat smo že brali v »Kmetiskem listu« poziv na vlado, da naj uredi krivično odmero osebnih dohodnin, vendar vse zaman. Vložili smo prizive, toda predno so rešeni, nas že za leto tirjajo za osebno dohodnino v isti višini kot lani, ako prav smo se pritožili, ker je bila popolnoma krivično predpisana. Klerikalna vlada bi lahko samo s prstom mignila in red bi bil napravljen in krivica bi se popravila.

Vendar vlada neče. Spemnim se, koliko je bilo boljši tedaj, ko je bil minister tov. Pucelj. Davki so bili mnogo manjši, kmeti pridelki so imeli svojo veljavo. Sploh se je povsod poznalo, da imajo kmetje pravega kmečkega zastopnika. Zato je dvajseta ura, da kmetje prekolnejo vse protikmečke stranke in se združijo vsi kmetje v eni stranki po celi državi. Edino to nas reši, vse drugo je naš pogin.

Razne politične vesti.

KRIZA

traja že mesec dni. Gg. ministri imajo kljub krizi svoje dobre plače in se jim torej nič ne mudi. Tudi drugi, ki pomagajo zavlačevati rešitev krize in s tem ubijati parlamentarizem, vlečejo svoje mastne plače. Eden vleče celo mnogo milijonov na leto, pa parlament dela ali ne dela. Razumljivo, da se tem gospodom nikamor ne mudi! Kako dolgo pa bodo to zločinsko postopanje davkoplačevalci tako mirno prenašali? In ljudstvo, ki želi od parlamenta dobrih zakonov?

RADIČ

je zadnjo soboto govoril v Zagrebu na shodu krajevnih organizacij svoje stranke. V govoru je pobijal vse ono, kar je zadnje dneve poprej oznanjal za resnico. To pomeni, da je Radič še vedno, kar je bil: Neresen in nestalen in zato nesposoben za koristno politično delo. Kako dolgo bo ta nori človek še vlekel ubogo hrvaško ljudstvo za nos?

KORUPCIJA.

Klerikalci se izigravajo za glavne bojivnike proti korupciji. V Sloveniji bi se to moglo skoro verjeti, ker »Slovenec« jako spretno laže v beograjskih poročilih. »Jutro« pa vse večje zamlčuje, kar bi bilo treba o zemljoradnikih povedati, naivno misleč, da služi s tem dobri stvari in da svojo

strančico »jača«. Toda temu ni tako. Boj proti korupciji je začel prvi in edini zemljoradniški klub. Od tam so izšle vse obtožbe ministrov, ki so se res ogrešili, od tam je prišla inicijativa za zakon o pobijanju korupcije, od tam so prišla vsa razkritja, in če ne bi bilo zemljoradniških »Novosti«, ne bi naši tigri niti vedeli, kaj je pravzaprav zrušilo Pašičev režim. Lepo bi torej bilo, če bi javnosti povedali tako, kakor je. Ali križ je v tem, ker so slovenski samostojneži tudi del zemljoradniške stranke in kluba, tigrom pa to ne »paše« in ne gre v račun. Resnica pa je samo ena: tudi v boju proti korupciji pobirajo klerikalci samo stopinje za nami in še to jako slabotno!

O »KMEČKI ZVEZI«

smo zadnjič priobčili članek, v katerem je dokazano, da so to Zvezo ustanovili gospodje od SLS samo zato, da bi s kmečkim imenom ložje lovili podeželsko ljudstvo v svoje mreže in ga za se izkoriščali. Nikoli pa niso izpolnili obljub, ki so jih Zvezi dajali. Tako čujemo pritožbe iz teh krogov, ki so prav posebno zanimive. Eden teh možakarjev se je jezil v ljubljanski gostilni zlasti zaradi fantov v Macedoniji. Odbornik Kmečke Zveze je jadrkaval tako-le: »Prej so obetali fante domov in so nam priporočili, da naj sklepamo resolucije po Kmečkih Zvezah, da bodo naši Janezi prišli iz Macedonije. Zdaj pa še ust niso odprli za to, nego naše Janeze celo za škofo pošiljajo tja doli, kakor priča slučaj dr. Janeza Gnidovec.« — Z druge strani pa se nam iz teh krogov poroča, da vre posebno proti ljubljanski porodici. Najbolj se jim zameri, da g. Remec in njegova žlahta smatra klerikalno stranko, njeno gospodarsko in denarno organizacijo za svojo molzno kravo. Mrena torej pada vendarle z očil!

»DOMOLJUB«

je zadet v živo zlasti z našimi razkritji o njihovih planih z agrarno reformo. Ze lani smo razkrili klerikalno ljubezen do agrarne reforme in do tistih revežev, ki bi radi nazaj od graščakov vsaj kosček uropane zemlje, ko smo zasačili fajmoštra Skulja, kako se je potezal za bogati samostan v Stični in kako je napenjal vse sile, da bi revežem odvzel najeto samostansko zemljišče. Letos pa smo razkrili nazore in delo »agrarnoreformnega« ministra Vesenjaka, kakor se je izkazal zlasti v Bosni in pa »plane« in »ideje« feldkurata Kulovca, kakor jih je priobčil v vladnem organu »Pravdi«. Klerikalcem je to zaprlo sapo in »Domoljub« ima za vse te ngotovitve eno samo obrambo: pravi, da Samostojneži lažejo. To pa je presneto poceni in vsa javnost se samo smeje tako nerodni obrambi. Smeje se tudi drugi obrambi, ko pravite, da se borimo, da bi ostali v vladi. Mi le želimo, da bi kot prvič, tako še nadalje ostali v vladi, in sicer tako dolgo, da bo tudi najzabitejši »Domoljubov« čitatelj lahko spregledal ter uvidel, da ste samo ljudski sleparji, da pa nič ne zmorete in tudi nič ne znate.

KJE PA STE VI?

»Slovenec« je prinesel minuli teden kot ocvirek, kot majhno injekcijo za protisrbsko gonjo, da ne bi čisto zaspala zavoljo ministrovanja, hudo in prejkone izmišljeno vest, kakor je neki poštni uradnik v malem srbskem gnezdu poveril 55.000 Din. Da je pozneje 14.000 Din vrnil, ostanek pa da išče na posodo po Beogradu. In patetično vzklika tiger-dopisun: »Ej, pri nas bi bilo drugače!« — Kje pri vas? Kje pa ste vi? Ali niste vi ministri za celo državo? Ali niste za celo državo obljubili red in zakon? Ali pa ste se nemara s celo notico zlagali, da bi tako malo poživil gonjo proti Srbom, če bo treba kmalu na volitve.

KLERIKALCI IN PROTESTANTJE.

V Beogradu se je vršil preteklo nedeljo kongres vseh protestantskih cerkvenih organizacij. »Slovenec« gostobesedno poroča o poteku zborovanja, debelo beleži srečno zadovoljnost navzočih nad ministrom ver, ki je v svoji širokogrudnosti takoj priznal evangelijsko cerkveno okrožje, pozabi pa slovenskim farovžem poročati, da je Jugoslovanski klub na tem kongresu zastopal klerikalni poslanec g. Geza Šiftar. Ta pozabljenost ima svoj poseben vzrok. Za volitve bo gotovo spet vera v nevarnosti in to seveda pred Samostojneži. Čudno bi pa takrat gledali klerikalni backi, če bi jim bilo znano, da brani katoličanstvo v Beogradu protestant Geza Šiftar, ali pa veliki mojster frazonske lože dr. Veljković ali musliman dr. Spaho.

Dopisi.

ŠTAJERSKO.

Kozje. Dne 19. oktobra se je vršil občni zbor tukajšnje kmetijske podružnice za okolico Kozje. Udeležba 19 članov od 117, torej niti petina, ali ker se je izvršil diktat od strani Jarca, da se morajo občni zbori izvršiti, se je izvršil; pri tem so pa bili izvoljeni kot delegati pristaši SKS. Na občnem zboru so pristaši SLS vse odobrili in stavili tudi predloge, nato pa hajd, čeravno jih je bilo samo pet, napraviti pritožbo na komisarja Jarca, da se občni zbor ni pravilno vršil. Jarc je temu ugodil, postavil komisarja; ta je 2. t. m. izvršil ponovni občni zbor. Udeležilo se ga je 70 članov. Agitacija od strani SLS je bila podobna čufotom, kadar prodajajo svojo malovredno robo pri nezavednih ljudeh. Od dekana Tomažiča pa do zadnjega člana SLS so vse spravili na občni zbor, pri tem pa niso imeli sreče, kajti od 69 oddanih glasov so dobili klerikalci samo 25 glasov, SKS pa 44. Ostalo je pri istem kakor prvič. Propadli so ata Maček in Jug pod. Smodila, ko sta tako pridno agitirala. Vsa čast članom SKS, da so se po dve uri daleč udeležili občnega zbora in s tem dokazali, da lahko kmet vsepovsodi zmaga, ako je zaveden in složen.

Sv. Križ pri Rogaski Slatini. V nedeljo se nam je zahvalil g. nadžupnik za vinsko bero s tem, da so gg. kaplani dobili samo tri polovnjake mošta in da je to veliko premalo. Ali vam, gospodje, ni znano, da letos marsikateri posestnik ni dobil tri polovnjake mošta, dasiravno je z velikim trudom obdeloval svoj vinograd in še imel poleg vsega dela izdatne stroške, katerih pa gg. kaplani niso imeli. — Kdo nam je davke povisal, da moramo tako ogromno plačevati? Ali jih gg. kaplani plačujejo? — Beračit pa drugokrat pošljite zanesljive moše ali pa sami zraven hodite, da bode te prepričani, koliko se naberači. Ako nam posestnikom ni pretežavno kopati in škropiti v veliki vročini, mislimo, da bi vam tudi ne bilo pretežavno hoditi od hiše do hiše, da bode te prepričani, koliko se naberači. Le recite g. Koršču, naj nam davke zniža, potem bode te pa vi tudi boljše bero dobili.

Globoko pri Brežicah. Pri nas se je ustanovila »Stranka Pritožkarjev«. Ste, pač že videli kdaj g. urednik, kako hudo je zatulil paglavce, če mu je kdo po zaslužnju nametal gorkih na zadnjo plat? Uj, joj! Ata, mama, tetka, stric, pomagajte, uj, aj, se vam je drl nepridiprav. No, in pri nas, ko se že vse organizira, so prišli ti paglavčki na srečno misel in si osnovali družbo ali Stranko Pritožkarjev. Kadarkoli so poštno napeškani, in to so vse, kdaj, ko se pokažejo na soncu, pa jo lepo složno udarijo čisto po notah: »Uj, aj, ata, mama, tetka, stric, pomagajte, pomagajte, nas tako zopet. itka boli, so nas vrazil SKSariji zopet zmlatili.« Ker pa znajo naši paglavčki tudi že pisati, vam naredijo vsekdar tudi pismeni rekurz, ki ga odpošljejo na vse inštanace sveta, koder se s tem zabavajo in niso niti toliko usmiljeni, da bi našim paglavčkom vsaj cukerkra ali pa cuceljne poslali, da bi se tako ne drli. Res so usmiljenja vredni, posebno ko so bili povsod tepeni: pri občini, pri Kmetijski družbi in kjerkoli so se pokazali. V srce segajoče je bil njih plač, ko so po vsaki »operaciji« pisali stotine pritožb in se zraven drli, da je odmevalo po celi občini: Uj, aj, Podvinski pa itka boli! Seveda je ta družba na čisto »katoliški« podlagi in se imenuje klerikalna. »Uj, aj, itka boli, mal cuceljčka, mal cukerkra, uj, aj!«

Sedlarjevo. Da je »Kmet. list« v živo zadel klerikalce, se vidi iz dopisa v »Slov. Gospodarju«, ko so zarenčali. Njihova jeza, ker nimajo župana, se izliva po »Gospodarju«, da bi s tem zakrili svojo nagoto. »Gospodarjev« dopisnik, ali bolje rečeno, sedanji sodnik rodbine Golec (tudi urednika »Slov. Gospodarja« Januša Goleca) je jezen, ker ni prišla na krmilo klerikalna žlahta, pa je naprosil Januša, da je čisto po mešetarsko zložil dopis, iz katerega se vidi klerikalna morala. Potegoval se je zanje tudi trgovec Dobrave v Polju. Rad bi imel, da mu napravijo občinsko cesto mimo njegove trgovine, da bi z avtom dovažal blago. Volilci so pa vedeli za njegov namen, kajti predobro jim je bilo v spominu, kako je aprovizacijsko blago spravil preko meje na Hrvaško in s tem obogatel, medtem ko so sovaščani trpeli pomanjkanje. Je-li sedanjí ponovno izvoljeni župan Jakopina samostojnež ali ne, to vedo najbolje Sedlarci in Prelazčani, ki so ga izvolili. Če bi bil klerikalec, že zdavnaj bi »Slov. Gospodar« prinesel, da

je Sedlarjevo v klerikalnih rokah. Tovarišu Jakopinatu pa vsa čast, da samostojno misli in dela za SKS, čeravno jo spravlja Januš med rajne. (Opomba uredništva: Prej bo Januš med rajnimi, kakor pa SKS!) No in pa Glojnarč, njega bi radi klerikalci očrnil, napravili bi ga za najslabšega človeka, če bi ga okolica ne poznala. On je pravi strah klerikalcem, ne župnikova, ne Vrečarjeva, ne Dobraveva, ampak samo Glojnarčeva obvelja, kajti vsi vedo, da le tisti, ki govori resnico, dela za kmeta, ne pa oni, ki nosijo na jeziku samo laž in prevaro. Neresnica je, da bi se ga ogibal kateri Hrvat ali Štajerc; ognili so se samo Goleci, ker se ni hotel ogniti Glojnarč, čeravno mu je stari Golec pred vojno obljubil 500 gld., če se izseli iz Sedlarjevega; samo on mu je bil na potu, da ni zavladala SLS. Kar je je: Samostojneži imamo v rokah Sedlarjevo in tudi ostalo bo pri tem, pa naj naredijo klerikalci kar hočejo. Samostojnež.

Zetale. V občini Čermožice so se vršile občinske volitve 26. oktobra. Z vso vrazjo silo je klerikalni štab pod vodstvom tajnika Koresa in Kovačevega Tona lagal ter uboge drage šolne trgal dan in noč, da bi vendar zmagal, toda samo enega odbornika so dobili. Skovali so v zadnji smrtni sili še šesto kandidatno listo, da bi oslabili samostojno. Dasiravno se je neusmiljeno lagalo, so dobili v to skrinjico samo dve kroglici. Ne mislite, da so naši klerikalci bogve kako pobožni. To se vidi že po tem, da v vsaki družbi obirajo g. župnika, ki je vseeno še precej dober človek. Če bo Kovačevega Tona glava preveč bolela od silnih agitacijskih skrbi, naj si naveže repo na glavo; letos je te robe precej.

Gr. Radgona. Vinska trgatev je bila letos pri nas skrajno pičila. Vinogradi niso dali niti ene petine normalne letine. Vendar je ono vino, kar ga je bilo, vrlo dobro. Mošt se prodaja po 28 do 33 kron. V zelo ugodnem položaju se nahajajo avstrijski dvolastniki, ki imajo v Jugoslaviji vinograde, ker uvažajo svoje vino prosto domov, dočim je za naša vina visoka uvozna carina. Radi tega naša vina ne morejo kljub izvrstni kakovosti konkurirati v cenah z drugimi državami. Neobhodno je potrebna taka trgovska pogodba z Avstrijo, ki nam bo omogočala postaviti naša vina na njen trg. Na žalost imamo sedaj politične stranke in vlado, ki nima pojma o kmetijskih potrebah, oziroma ga neče imeti, ker vodi v poljedelski državi izrazito bančno in industrijsko politiko na škodo kmečkega gospodarstva, a najbolj vinogradnih krajev. Pričakovali smo tudi sladkor po znižani ceni, toda dobili smo položnice za davke. Kako naj jih plačamo? To malo vina, ki ga imamo letos, bo komaj zadostovalo za delavce in galico. Res, barbarsko politiko vodijo sedanjé politične stranke napram kmetu. Vendar tudi pri nas ljudje izpregledavajo. Čimdalje večji protesti se širijo proti klerikalcem, ki so jih z znanimi obljubami navlekli in sedaj ogoljufali. Jasno je, da more le kmetkostanovska stranka ščititi naše koristi. Čim prej bodo kmetje spregledali, tem prej se nam boljše godilo.

Kozje. SLS je prižnice zopet vzela v službo. Mariborski škof je poslal okrožnico, ki se je čitala na prižnicah in ki pravi, da naj se vsi tisti, ki so imeli ali imajo rojake v vojaški službi in se jim je slabo godilo ali so oboleli in umrli, javijo župnijskim uradom. Ti bodo podatke zbrali in jih poslali škofijskemu uradu, ta pa vse skupaj v Beograd Jugoslov. klubu. G. dekan Tomažič je pa še pristavil, da so to »naši poslanci«. — Bilo bi že dobro, če bi se nekaj naredilo. Toda nihče ne verjame! Vidi se, da klerikalci izgubljajo zaupanje med narodom, zato take stvari na prižnicah oznanjujejo, da bi se videlo, da še žive. Shodov si ne upajo prirejati, ker se boje ljudske sodbe. Tigri dobro vedo, da jim je med narodom odklenalo. Z obljubami hočejo zopet varati in sam škof jim pomaga. Ali pa je okrožnica šla brez škofove vednosti? Če ne, potem je jasno, da se da tudi mariborski škof komandirati od lažnjivih tigrov.

Globoko pri Brežicah. Kakšni dobrotniki siromakov so naši »klerikalci« Podvinski, Gregorevič in drugi s svojim socialdemokratskim repkom, nam dovolj jasno pokaže naslednji slučaj: Pri nas je imel tuje baron Butler lepo travniško posestvo, ki je bilo pod sekvestrom. Iz tega posestva so desetletja dobavljali ubožnejši občani potrebno krmo za rejo živine. Ker se drugje ni moglo dobiti v nakup sena, je večini edino ta dobava omogočila rejo edine krave. L. 1922. je pustil Baron Butler to posestvo v prodajo in je imel takoj dovolj kup-

cev, ki so ponujali že nad poldrug milijon kron. Naravno, da so ubožnejši uporabniki, ko so za to zvedeli, bili zelo razburjeni in v strahu, da jim odpade dobava krme, če pride posestvo v roke kakega privatnika. Zatekli so se k tov. Ureku s prošnjo za pomoč, da bi posestvo kupili oni sami in ga med seboj razdelili. Urek je takoj povabil Butlerja k sebi in mu povedal to željo siromašnih interesentov ter s svojim vplivom pripravil bar. Butlerja do tega, da mu je pod častno besedo obljubil, da bo prodal le siromakom in tudi za mnogo nižjo ceno, kot bi jo dobil od privatnikov. Urek je to takoj sporočil zastopnikom siromakov in jim dal nasvet, da se obrnejo na Fr. Kene, da jim pomaga stvar izpeljati, ker Ureku vsled bolezní ni bilo mogoče od doma. Ko pa je Kene o zadevi zaznal, se mu je vzbudila neuteljljiva spekulacijska žilica in je tajno ter za hrbotom interesentov stopil v stik z Butlerjem, ga nalagal, da prihaia k njemu sporazumno z Urekom, da kupi posestvo za zgoraj imenovano akcijo razdelitve zemlje med najpotrebnejše interese. Baron Butler mu je verjel, določil ceno v ta namen na 700.000 K in vsled slabega obvladanja slovensčine tudi pri pismeni pogodbi ni mogel opaziti, da se je ista drugače glasila in sicer tako, da je kupil posvsto Kene za sebe. Ko se je ta zadeva javno razvedela, nastalo je med ubožnimi občani silno razburjenje in opravičena jeza. V celih trumah so se zbirali okrog Urekovega doma in ogorčeno zahtevali vse storiti, da se nameravana sleparija Kenetu ne posreči in pogodba od sekvestracijske oblasti ne potrdi. Urek je imel izbiti v tem sporu med svojim ožjim prijateljem Kenetom na eni strani in med siromaki na drugi strani. Kot mož vesti in pravičnosti ter narodni poslanec, zastopnik in zaščitnik ubožnih mas, je vedel takoj, da je njegovo mesto na strani siromakov, katerim je grozil občuten udarec. Poskušal pa je zadovoljiti obe strani ter posredoval, da bi se naredil sporazum tako, da bi Kene oddal razne dele te zemlje siromakom v razdelitev. Pogajanja so se vršila več tednov in se je tudi naredilo več zapisanih dogovorov, katere pa je Kene vedno uničil in onemogočil. Medtem je baron Butler izdal pravnoveljavno obvezo, da če se Kenetova pogodba, v katero ga je bil ta zapeljal s prevaro, ne odobri, takoj razdeli po pooblaščenih posestvo med siromake. To vse se je predložilo ministrstvu pravde, ki je Kenetovo pogodbo razveljavilo in potrdilo ono drugo na korist siromakov. Takoj koncem leta 1922. je bilo posestvo že tudi dejansko razdeljeno na 56 delov in zemljejnkižno prenešeno na nove lastnike. Takrat je Kene javno zaprisegel osveto in začel delovati s peklenskim sovraštvom. Zlasti je bruhal gnoj na tov. Ureka in mu celo grozil z ubojstvom. Obenem je začel svoje politično netopirstvo in je v par tednih preskakal sedem strank v nadi, da najde v kateri čarovnika, ki bi mu od ministra pravde pričaral v kremplje Butlerjevo zemljo. Doma je bil vnet »klerikalec«, na zunaj pa je bil vedno »idealne« pristaš one stranke, ki je bila slučajno na vladi. Iz radikalne se je pod Pribečevicem prelevil v »idealnega« demokrata, blamljav dobičino dr. Kukovca in čez dva meseca zopet povezal culo in jo pod Korščevim režimom mahnil med klerikale. Veliko veselje je zavladalo v črnordecem Izraelu. Tri dni in tri noči mora trajati veselje nad povratkom izgubljene ovce, so sklenili soglasno, vendar pa samo v brežiških gostilnah, »ter na ohroke«, so dodali ate Malega Vrba v velikem svetem strahu pred kuhalnico. In ko so se navzrskali in napeli, so šli takoj na posel, da najdejo »čarovnika«, ki bo v Beogradu pričaral Butlerjevo zemljo zopet Kenetu in jo iztrgal siromakom. Seveda so bili za ta posel takoj pripravljeni ata Podvinski. Naročili so kar tri klerikalne kapacitete — ministra Vesenjaka in poslanca Pušenjaka in Žebota na avdijenco v Brežice. Tam so ata Podvinski lepo sramežljivo, kot se spodobi, pripeljali in predstavili tudi najnovejšega pristaša — Keneta. Pa so začeli barantati in molelovati okrog ministra, da se ja usmili »siromačka« Keneta, kateremu so ti prokl... samostojni tako potrebno zemljo iztrgali izpod nosa in jo razdelili med same svoje bogate pristaše, katerim jo je treba takoj odvzeti in vrniti Kenetu! Vse to se je lepo zabilježilo v ministrske in poslanske noteze, kjer bo počivalo na veke. Naši klerikalci, firma Podvinski, Gregorevič itd. so hoteli torej z lažjo doseči, da se odvzame zemlja vsem onim siromakom, ki so dobili dele Butlerjeve zemlje, med katerimi se nahajajo tudi njih lastni pristaši. Delali pa so to tajno, misleč,

da se ne bo zvedelo ter da bodo kljub temu še nadalje vlekli siromake za nos in jih izkoriščali. Zapomnite si to vi, Mih. Preskar, vsakodnevni tlačan Podvinskega in njegov klerikalni agitator, ter vsi vi klerikalni sosedje Gregorevčiča, da ste jim dobri le, dokler jim garate tlačanje. Ono ped zemlje pa, ki smo vam jo mi priborili, pa vam hoče ta družba s pomočjo onih poslancev in ministrov, katere ste vi volili, ukrasti. Zapomnite si, da so vas zatajili kot Judež Kristusa in so trdili, da je vam treba vzeti zemljo proč, ker ste sami bogati samostojneži! Sedaj vas torej ne poznajo, ko pa so volitve, pa se vam hlinijo kot vaši odrešeniki. Zapomnite si to za oni čas, ko bodo zopet fehtali okrog vas glaso-

KRANJSKO.

Ribno pri Bledu. V nedeljo, 2. nov. se je vršil v naši šoli shod SKS. Nad 70 zavednih kmetov je pazno poslušalo izvajanja tov. Ažmana. V skoraj dvehurnem govoru je pojasnil politični položaj s posebnim ozirom na lumparijo, s katero so hoteli klerikalci gospodarsko uničiti živinorejo dveh zadrug in s tem koristiti vojnemu dobičkarju, radovljiškemu županu Resmanu, ki je že pri lesu z grofove planine zaslužil eden in pol milijona. — Z navdušenjem je bilo poročilo vzeto na znanje. Zlasti so poslušali pristaši SLS grehe svojih ministrov. Vsi so izjavljali, da bodo prihodnje volitve grob klerikalcev.

Iz ribniške doline. (Na naslov železnične uprave.) To je že stara stvar, da je ni bolj zanemarljive železnice, kakor je naša Grosuplje — Kočevje. Živ krst se za nas ne zmenj. Ogledati si je treba samo naše osebne vlake. Naj bo kakoršenkoli dan ali čas v letu, ta vlak vlačil vedno svoje tri osebne vagonce od Kočevja do Ljubljane in nazaj. Da ljudje navadno sede in stojijo že eden na drugem, to gospodo pri železniški direkciji zelo malo zanima, kakor vse izgleda. Pa saj je ljudstvo naše doline najrevnejše in mu radi tega ni treba posebne udobnosti pri vožnji po železnici, kaj ne? Želimo torej, da se osebnemu vlaku Ljubljana — Kočevje in nazaj dodajo še četrti vagon, a o praznikih, sejmihih itd. naj se doda tudi peti voz. Mislimo, da je to najmanj, kar smemo zahtevati.

Razno.

Zalostna obletnica. Danes 4. novembra je poteklo šest let, odkar je takratna celokupna narodna vlada pod predsedstvom klerikalca in z odobrenjem Prepehovega socialista izdala tisto znamenito davčno uredbo, po kateri je **zadržala v veljavi vse bivše avstrijske davčne zakone**, med njimi tudi osebno dohodnino. Vse to je pozneje »oče slovenske domovine« dr. Korošec v Beogradu s pooblaščenim zakonem centraliziral. Izgleda, da hočejo davčne oblasti to znamenito šestletnico proslaviti s posebno visoko popisanimi čeki in tako nehoti opozoriti slovenskega kmeta in potapljačega se obrtnika na njihove tedanje prijatelje in dobrotnike.

Kupujte kmetijski koledar za leto 1925. Izšel je »Kmetijski koledar za leto 1925«, v katerem najdete vsa potrebna navodila, ki jih rabite v praktičnem gospodarstvu. Koledar mora biti v vsaki kmetiči hiši. Trdo vezan stane 15 Din, mehko vezan 10 Din ter se naroča pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Janez Trdinova ul. 8 ali pa v tajništvo SKS, Kolodvorska ulica.

Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani. Vsak zaveden kmet bi moral biti član Kmetijske tiskovne zadruge v Ljubljani. Zavedati se moramo, da je tisk najvažnejši faktor v boju za pravice kmetijskega stanu. Ako bomo imeli močan lasten tisk, se bomo lahko ubranili vse naših sovražnikov. Vsled tega bi moral pristopiti vsak kmet k tej prepotrebi zadruzi. Delež znaša 50 Din, jamstvo je omejeno. Prijave je poslati na naslov: Kmetijska tiskovna zadruga v Ljubljani, Janez Trdinova ulica.

Proti našemu Kmetijskemu koledarju klerikalci še vedno zelo pridno hujskajo. Zakaj neki? Saj je to čisto strokovno delo! Niti besedice politike ni v celi knjigi. »Domoljub« kot glasilo »Kmetijske zveze« bi moral biti vesel, ako pride med ljudstvo nekaj strokovnega, poučnega berila. Toda ravno lažnivi »Domoljub« najbolj hujsko proti našemu Kmetijskemu koledarju. Zakaj neki? Zato, ker hočejo klerikalci uboge kmete s svojim koledarčkom ogoljufati za nekaj desetstotih dinarjev! Mi pri svojem koledarju ne iščemo nikakšnega dobička, nego nudimo na 211 straneh za malenkostnih 10 oziroma 15 dinarjev krasno strokovno berilo; klerikalci vam pa v svojem koledarčku nudijo

le inseerate, nekaj politike in nekaj strokovnih stvari, ki so razen razprav g. Peveča vse prav malo vredne. Vkljub slabi vsebini, mnogim inseeratam in slabemu papirju ukrade klerikalce ubogemu kmetu 10 dinarjev za koledarček, ki niti treh dinarjev ni vreden! Torej čisto navadnih kšeftarskih razlogi so za klerikalce merodajni, da hujskajo kmeta proti dobri knjigi in mu vsiljujejo svoj šund! No, da, v vsem in vedno ste enaki! Navadni goljufi!

Dinarski dan na korist neodrešenih bratov! Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani je razposlal na vse svoje podružnice, na razna prosvetna društva, župne urade in druge korporacije tiskani oklice glede priredbe in organizacije »dinarskega dne« po celi Sloveniji v nedeljo 9. novembra. Tem potom se ponovno obrača na vse narodno čuteče prebivalstvo Slovenije, da organizira v svojem okolišu »dinarski dan«, kajti potrebe na Primorskem in Koroškem so vsaki dan večje in nujnejše. Zato mora biti tudi naša pomoč tem zaslužnim bratom tem izdatnejša. V dosegu denarnih sredstev naj služi tudi »dinarski dan«. Vsak Slovenec mora dati vsaj 1 Din. Vodilne in agilne osebe v vsakem kraju prosimo, da prirede nabiralno zbirko v nedeljo od hiše do hiše, od osebe do osebe. Pobira naj se na javnih mestih, na deželi posebno pred cerkvijo, pred ali po končani službi božji. Dinarski dan naj jamči našim tam preko, da nismo pozabili na nje ter da jim hočemo pomagati, da vztrajajo kot dobri in zavedni Slovenci na svojih rodni tleh, če prav tlačeni in izpostavljeni pod tujim gospodstvom. Zato vsi na delo in uspeh ne izostane. Zneski naj se nakazujejo na Pokrajinski odbor Jugoslovenske Matice v Ljubljani.

Železnica Ormož—Ljutomer je gotova in bo kmalu izročena prometu. Železnica bo za cel ormožko-ljutomerski okoliš velike gospodarske važnosti.

Umrla je ga. Pirčeva, vdova po zaslužnem pokojnem predsedniku Kmetijske družbe tov. Pircu. Pokopali so jo v Ljubljani v petek, 31. oktobra. Naj v miru počiva!

Zalostna posledica rodbinskih preprirov. Pri Sv. Jakobu v Slov. gorah je 20letni Vincenc Knapčič ubil v prepriro svojega 26letnega polbrata Janeza. Oče in mati sta živela v vednem prepriro. Jahez je bil na očetovi, Vincenc pa na materini strani. Vincenc je po izvršenem zločinu zbežal v Maribor in se tam sam javil sodišču.

V bližini Braslovč je neznan lopov napadel posestnika Resarja in mu odvezl 2500 Din. Istega večera je ropar napadel na cesti Sv. Rupret—Gomilsko mesarja Turnška, ki pa mu je srečno ušel.

Otrok umrl vsled žganja. V Veliki Gorici je petletna hčerka gostilničarja R. Skalca prišla do žganja in ga toliko popila, da je v par urah umrla.

Zalostna smrt solarja. V Subotici je nek 14letni učenec čital o izvršitvi smrtne obsodbe na morilecu Totu. Hotel je sam poskusiti obešanje. Ovil si je vrv okoli vratu, stopil na stol in vrv pritrdil. Naenkrat se mu je stol izpodmaknil in nesrečni deček je obvisel in umrl.

Čuden roparski napad v Mirni peči se je izvršil 24. oktobra na občinskega slugo Martina Klančarja. Popoldne sta ga na potu iz vasi Kamnje v Mirno peč napadla dva razbojnika. Ker nista našla pri njem nič denarja, sta mu sama dala 10 K.

Na smrt obsojeni čaka že 15 let na izvršitev sodb. To je v Švici. Čaka pa zato, ker ne morejo dobiti krvnika. Mesto krvnika se je že zdavnaj razpisalo, toda nihče se ne javi.

Umorov je bilo v Italiji v letu 1918. 983, v 1923. letu pod fašisti pa 1835.

»Stara pravda nekdanja.« Napisal France Tovornik. Ta lepa zgodovinska povest, ki je izhajala v »Kmetijskem listu«, je izšla sedaj v posebni knjigi. Stane 10 dinarjev brez poštnine in se dobi pri Kmetijski tiskovni zadrugi v Ljubljani, Janez Trdinova ulica 8.

Lirska posojilnica
Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8

obrestuje hranilne vloge po 8% obrestuje hranilne vloge po 8%

Večje in stalne vloge po dogovoru najugodnejše.

Jamstvo za vloge znaša čez 1.000.000.—

Popolnoma varno naložen denar!

Gospodarstvo.

SEMENOGOSTVOSTVO IN RASTLINOGOSTVOSTVO.

Delo na polju rastlinarstva zahteva temeljitega strokovnega znanja, mnogo truda in nazadnje nimam kaj za pokazati. Pri živinoreji je delo veliko lažje; pošljem rdečecikaste bike, da spremenijo sivo živino v rdečecikasto in v nekoliko letih je uspeh dosežen — če so cike potem slabše kakor so bile sivke, je tega kriv kmet, nikdar originalni pingavski bik in činitelj, ki je bika poslal, saj venidite v barvi krasni uspeh bika in pospeševanja živinoreje.

V vseh državah delujejo na tem polju številne državne poskusne postaje; v majhni Danski jih je 9. V Sloveniji bi mogli v take postaje spremeniti državna posestva Mala Loka in Robež ter za planšarske poskuse pridobiti Radeho od gornjegrajske graščine — tri tipične razlike podnebja, lege in gospodarstva. So gotova zelo draga, toda za gospodarstvo vevlažna dela, ki jih je mogoče vršiti le v državni režiji; n. pr. če pšenica pozebe, jo bo privatno poskušništvo gotovo preoralo, sedanja danska pšenica je pa uspeh take pozebe, vzgojena od državnih poskusnih postaj.

Privatno poskušništvo je najbolj razvito na Danskem. To pa vsled naredbe kmetijskega ministrstva, s katero država pokriva polovico vseh stroškov. Tozadevna ministerialna navodila obsegajo:

1. Krajevne poskuse:
 - a) na poljih,
 - b) na vrtilih.
2. Opazovalne nasade sadnih vrst.
3. Razkazovalna polja in razkazovalne vrte.
4. Tekme med celimi poljedelstvi ali vrtnarstvi, ali med deli istih, po možnosti z zraven spadajočim računovodstvom, ali med celimi kmetijami s popolnim računovodstvom za ves obrot.
5. Rastlinske razstave in poljska zborovanja.
6. Analize in druge preizkušnje, ki stojijo v zvezi z navedenimi prireditvami.
7. Namestitvev konsulentov ali drugih stalnih pomočnikov v rastlinarstvu.
8. Namestitvev konsulentov za računovodstvo (knjigovodstvo) na kmetijah.
9. Tiskanje poročil in drugih tiskovin.
10. Rastlinske odbore pokrajinskih zvez kmetijskih združenj.

V državnem proračunu za leto 1923-1924 zavzema pospeševanje rastlinogostva 1.285.207 danskih kron na pram 1.005.280 kron za pospeševanje živinoreje pri 10.511.347 kronah celotnih stroškov kmetijskega ministrstva.

Organizacija na polju rastlinogostva obstoji na Danskem iz »državnega rastlinogostskega odbora«, nekoliko rastlinogostskih združenj, v poglavitem pa iz rastlinarskih odborov pri vseh Zvezah kmetijskih društev in pri vseh kmetijskih društvih (kmetijskih podružnicah).

Semenogostvo je delo državnih poskusnih postaj in podjetnih privatnikov. Obstoji pravzaprav iz dveh činiteljev:

- a) iz oplemenjevalcev, ki stalno selekcionirajo itd. seme v okviru sorte, ustvarjajoč matično seme, in
- b) iz razmnoževalcev, ki le razmnožujejo od oplemenjevalcev dobljeno seme z edino pažnjo, da ostanejo semenske rodovine čiste (da se ne križajo z drugimi vrstami ali rodovinami).

Na Danskem obstoji zadruga »Danske Landboforeningers Frøforsyning« — Danskih kmetijskih društev dobava semenja, ki deluje skupno z Zvezo danskih konsumnih društev. Prva skrb za semenogostvo in prodajo na debelo iz treh svojih skladišč; druga ima v rokah prodajo na drobno, ki se vrši skoz konsumna društva in skoz kmetijska društva. Za proizvajanje matičnega semenja in poskuse imata obe zadruzi skupno dve veliki posesti (Ciofiegaard in Roshilde). Razmnoževalec more postati vsakdo, ki je član katerega izmed obstoječih kmetijskih in hišarskih društev, katera so včlanjena pri zadrugi danskih kmetijskih društev dobava semenja in se podvrže za razmnoževalce veljavnim pravilom. Zadruga goji nastopna semenja: 1. metuljnice — 7 vrst; 2. trave — 6 vrst; 3. prstine — korenje, pesa, koleraba, repa; 4. zelena (hlevska) krma; 5. vrtna semenja; 6. tržne rastline. Žita gojijo državne poskusne postaje kot oplemenjevalci in nekateri privatniki brez posebne organizacije, toda pod kontrolo pristojnega kmetijskega društva kot razmnoževalci.

Pri trgovini s semenjem upoštevajmo, da semenje ni istovetno s cukrom in kofetom. Prodajalec mora jamčiti višino donosa (pridelka) pod gotovimi pogoji, vsled tega mora to predvsem sam znati in biti kmetijski strokovnjak, ako ne dobavlja le kontroliranega blaga od kmetijskih organizacij.

Če je seme slabo, vsa umnost poljedelca ne zaleže mnogo. Zato posvetimo organizaciji semenogostvo in organizaciji prodaje semenja vso pažnjo. Ne zanašajmo se na pri nas kot znamenite oklicane, vsled velike reklame obče znane semenogostve tujine, ki so čisto le navadni trgovci s semeni á la Sever & Komp. v Ljubljani. Ako nismo usposobljeni proizvajati matično semenje, ga dobavljajmo v tujini, razmnoževati semenje moremo prav lahko doma, vendar ne tjavendan, marveč organizirano in z uvaževanjem možnosti križanja. Anton Peve.

POSEBNOSTI DANSKEGA KMETIJSTVA.

H gospodarstvi samostojnosti in gmotnemu blagostanju danskega kmeta je pripomogla v prvi vrsti intenzivna živinoreja v zvezi z močno postavlo zadrugnih mlekar in klavnic, nabavljajnih in prodajnih zadrug in nadalje niz drugih podobnih institucij, ki imajo vse en namen: zboljšati kmetičko stanje. Zadrugništvo in živinogostvo sta dve glavni odliki danskega kmeta in služita celumu agrarnemu svetu kot idealen vzor modernega in racionalnega gospodarstva.

V čem pa leži posebnost njih živinoreje? Ali danske krave drugače žive kakor naše, ali danske svinje ne jedo ravno tako, kakor naše in v čem je razlika krmiljenja njih živine? Glavni moment vzgoje njihove živine je ta, da se vsak kmet dobro zaveda, da brez setve ni žetve, da mu brez dobre krme krava ne bo dala dosti mleka in da svinje, hranjene s samimi pomijami in odpadki, ne bodo imele dobrega mesa. V spomladi pošilja danski kmet svoje govedo na letovišče — ako se lahko tako izrazim — na obširna polja sočnate detelje, ki so karakteristična za dansko poljedelstvo, in tam ostanejo na svežem zraku noč in dan vse do pozne jeseni, da si na ta način okrepe zdravje in postanejo odpornejše proti boleznim, ki bi jim pretile pozimi v zadržanih hlevih. Govedo se pa ne pase svobodno, ampak da ne mendrajo po nepotrebnem dragocene krme, je privezano na verigah za kolce, ki se jim trikrat na dan prestavljajo, da na ta način dobe zadosti hrane. Poleg te dobre pašne dobe krave mlekarice enkrat dnevno porčijo krepljene krme, ki je odmerjena po mlečnosti vsake posebej, da vsled same sočnate krme ne pade procent maščobe v mleku in s tem njegova vrednost. Molzejo in napajajo jih na polju. Vsaka krava pa seveda ne izrabljuje enako, zato so Danci že davno uvideli važnost selekcije dobrih krav mlekaric. V ta namen se vodi mlečna kontrola nad kravami na ta način, da enkrat ali dvakrat mesečno za to postavljeni kontrolni asistent mleka zmeri množino in določi procent maščobe v mleku vsake krave, kar se zabeleži v kontrolno knjigo. Tako ima gospodar jasen pregled nad kvaliteto svojih krav in ve primerno ceniti njih potomstvo. Tako kontrolno knjigo pa nima samo mogoče veleposelstnik, ampak mali bajtar (seveda se njegova mala hišica, okrašena z lepo urejenim vrtom, ne more nazivati bajta) ima ravno tako kontrolo na svojo edino kravo; kakor veliki posestnik nad dvajsetimi.

Posebno važnost pa polagajo na prvovrstne bike, to je plemenjake, ki izhajajo iz rodovine dobrih mlekaric, kar je razvidno iz rodovnika, ki ga mora imeti vsak plemenski bik. V tem rodovniku je videti, koliko množino mleka in masla je dajala letno njegova mati, stara mati itd.; včasih po več deset pokolenj nazaj. Da mora imeti tak plemenjak dobro mlečno

potomstvo, ni potreba še posebej poudarjati. Razen tega se vrše v vsakem okraju letno razstave živine, kjer se od strokovnjakov ocenijo in z diplomami nagradijo prvovrstni eksemplari. Včasih potuje tak prvovrstni bik po razstavah v različna mesta in vrednost plemenjaka se ceni potem po pridobljenih diplomah. Enako se nagradijo tudi krave in vsak kmet je izredno ponosen na svojo prvovrstno živino, ki jo je vzgojil sam.

Poleg govedoreje je na Danskem izredno visoko razvita svinjereja in mladi pršutarji zavzamejo eno prvih mest v danskem eksportu. Hranijo jih največ, z malimi izjemami, z ječmenom, posnetim mlekom in siratko, manj s koruso, ker se po njej preveč rede, postanejo premastni in take pri prodaji ocenijo kot drugorazredne. Danci namreč rede prašiče pršutarje skoro izključivo za angleški trg, kjer cenijo mlado nepremastno svinjsko meso. Zato prašiče ne pitajo, ampak prodajajo mlade v težini 60—80 kg. Podobno, kakor za govedo, ima gospodar tudi za svinje rodovnik, kjer je za vsako označen datum rojstvo, oprasenja, pridobljene nagrade nje matere in merjasca skozi dolgi niz pokoljenj. Gospodar, ki se v večjem obsegu bavi s svinjerejo, ne drži le toliko svinj, kolikor jih lahko krmi s svojim žitom, ampak si kupi ječmen za krmo prašičev, pa mu končni račun pokaže, da se mu dobro izplača. Ko je odgojil mlade prašiče do zahtevane teže (60—80 kg), mu seveda ni potreba iskati kupeca ali mešetarja, ki bi ga mogoče še ociganil za par grošev pri vsakem kilogramu, ampak določene komade stehta, v vsak uhelj mu zabode marko s svojo zadrugno številko in brez vsake nadaljnjega brige jih pošlje v zadrugno klavnico, kjer mu jih plačajo po ceni, ki notira tisti dan na borzi v Kopenhagenu (Kodanju).

Poleg dohodkov za mleko in svinje je glavni redni dohodek danskih kmetov za prodana jajca. Selekcijonirane (odbrane) kokoši se krme s samim zrnjem in vsi stroški za piclo se jim dobro poplačajo. Vzorno je urejena eksportna organizacija jajc, ki jim omogoči dobre produkte tudi primerne prodati. Vsak kmet pa mora garantirati za svežost svojih jajc, kar stori na ta način, da vsako jajce zaznamuje s svojo zadrugno številko in če n. pr. pozneje v Londonu dobi kdo staro pokvarjeno jajce, pogleda na številko, jo javi v trgovini, kjer je kupil pokvarjeno blago in z lahkoto najdejo neprevidnega gospodarja, ki prodaja pokvarjena jajca.

Opoldansko in večerno mleko se hrani v hladnih vodnih rezervoarjih in drugo jutro se skupaj z jutranjim mlekom postavijo kante ob glavni cesti, kjer nemoteno čakajo zadrugni avtomobil ali voz, ki pobere mleko, ga odpelje v mlekarno in nazaj grede pastu na istem mestu kante s siratko in posnetim mlekom. V mlekarni se mleko vsakega gospodarja posebej stehta, enkrat ali dvakrat na teden določi procent maščobe in se temu primerno plača kot prvo-, drugo- ali tretjerazredno. Mleko se predela največ v maslo, ki se pod patentirano dansko znamko razpošilja po celem svetu. V letu 1923. je odpadlo od celokupnega svetskega eksporta masla na malo Dansko 36 %. Razen tega se mleko konzervira ali pa suši in ga eksportirajo v velikih množinah pod takozvanim »Voolmaelk« (mlečni prašek) v lesenih zabojih ali pa v malih pločevinastih konzervah. Sir ne pride toliko v poštev kot eksportno blago, ker ga v toliki meri ne izdelujejo.

Izvemši krajev, kjer sade sladkorno peso, so dohodki iz živinoreje (govedo, svinje, kokoši) edini, ki jih ima danski kmet, ali obenem tudi toliko, da živi dobro in zadovoljno, da mu takorekoč nič ne manjka. Ni malo gospodarjev, ki se po celodnevem trudopolnem delu na polju zvečer lepo vsedejo z ženo v svoj avtomobil, ki ga šofira kmet sam, in se odpeljejo na duševno razvedrilo v gledališče, k oddaljenemu prijatelju, v veselo družbo ali kam drugam.

Na tujca iz dežel, kjer vlada kot posledica svetovne vojne demoralizacija in nepoštenost, napravi poštenost danskega prebivalstva prav poseben vtis in ne more se človek načuditi njih plemenitosti. Temu v pojasnilo naj služijo ti-le vsakdanji primeri: Ko gospodinja n. pr. potrebuje sir ali maslo iz mlekarne, pusti na prej omenjenih kantah naročilni list in ko se vrne voznik iz mlekarne, pusti na kanti ob glavni cesti naročeno blago (maslo ali sir) brez skrbi, kjer nemoteno čaka včasih po cele ure pravega gospodarja in niti ne pomisli, da bi si kak nepridiprav lahko po ceni privoščil okusni prigrizek. — Kmet se pripelje s kolesom v bližnje mesto, pusti kolo brez nadzorstva nezaklenjeno na velikem dvorišču restavra-

Brinjevo olje

kupuje po najvišji ceni drogerija

„ADRIJA“
LJUBLJANA

Šelenburgova ulica št. 5

(Nasproti glavne pošte.)

cije in gre po opravkih v mesto. Ko se zvečer vrne, poišče izmed kakih 50 koles, ki tam nemoteno čakajo svojega gospodarja, svoje kolo in v celem tem času niti pomislil ni, da bi se mu lahko pripetil nemil slučaj, da bi moral peš capljati domov. To je mogoče le v majhnem podeželskem mestu, kjer prebivajo pošteni kmetje, bi gotovo kdo ugovarjal. Ali to se godi tudi v glavnem mestu Kopenhagenu, ki ima 700.000 prebivalcev. Nič posebnega ni zanje, da do svojih shramb in domov nimajo nikakih ključev in da svoje poljedelsko orodje puščajo brez noč na oddaljenem polju.

Ivo Jelačin.

SLADKOR.

Cene sladkorja so pred nekaj tedni precej padle. Po večtedenskem poganju so pa ustanovile tvornice sladkorja kartel ter zopet povišale cene sladkorja, ki so določene sedaj sledeče: pri odjemu celega vagona znaša cena Din 13.50, pri pol vagona 25 in pri četrt 50 para več. Kocke 2 Din višje, postavljeno kolodvor kupca in plačano vnaprej. Za veletrgovca je zlasti težak pogoj, da mora plačati sladkor vnaprej, kajti vedno preteče precej časa, predno dobi že plačani sladkor, izgubi pa pri tem vse obresti od že plačane vsote. Trгоvec mora plačati visoke obresti in vsled tega mora ceno kalkulirati tako, da bo prodajal sladkor najmanj z razliko

Din 1.50 na kg, torej kristalni sladkor po 15 Din in kocke po 17 Din. To pa še ni najvišja cena, ker je vsled ogromne uvozne carine še vedno za 2 Din pod ceno tujega sladkorja, vsled česar bode cena gotovo poskočila za 1—1.50 Din.

Po najnovejših podatkih znaša letošnji pridelek sladkorne pese za domače tvornice 108.000 vagonov, kar bo dalo ca. 11.000 vagonov sladkorja. Za domačo porabo se potrebuje sladkorja 6 do 7 tisoč vagonov, vsled česar ostane za izvoz ca. 4 do 5 tisoč vagonov. Z ozirom na toliko količino pridelka bi moral biti sladkor mnogo cenejši. Toda vlada ni storila v tem pogledu ničesar za ljudstvo, ki sladkor kupuje, ter je, kakor izgleda, dala sladkornim tovarnam popolno svobodo, da morejo ljudstvo odirati, kolikor hočejo. V tej vladi so sedeli tudi štirje slovenski tigri.

Kmetijsko-strojna zadruga se je ustanovila v Žabnici pri Škofji Loki. Ustanovili so jo naši pridni somišljeniki s pomočjo Zveze slovenskih zadrug. Zadruga bo nabavila kmetijske stroje, kakor veliko mlatilnico, slamoreznic, cirkularno žago in električni motor za pogon strojev. — Tovariši, posnemajte!

Mlekarski tečaj. Prihodnjo zimo se vršita dva mlekarska tečaja, ki bosta trajala po dva meseca. Prvi se vrši v mlekarni v Dolškem pod Ljubljano v času od 15. januarja 1925 do 14.

marca, na katerem se bodo vežbali predvsem mlekariji in maslarji, drugi se pa vrši v Češnjici v Bohinju in traja od 28. marca 1925 pa do 19. maja 1925, ki bo predvsem za sirarje. V tečaje se bo sprejelo mlekarije in sirarje, ki imajo že vsaj 6 mesecev mlekarske prakse. Stanovanje in hrana bo brezplačna. Prošnjo je vložiti na velikega župana ljubljanske oblasti, oddelek za kmetijstvo.

Sedlarska zadruga v Ljubljani je imela 30. oktobra občni zbor. Izvolilo se je podeželsko načelstvo in odbor, in sicer: Načelnik Franc Peršin, St. Vid; podnačelnik Ivan Černe, Lesce; vsi odborniki so z dežele. Vidi se napredek kmetijskega obrtništva, ki si želi dobiti zaslonbe v kmetijsko-obrtniškem sporazumu. Tako naprej, da ne bomo vedno hlapci visokih gospodov. Uradne ure se razglasijo v časopisu.

Kako ravnamo pozimi s kokošmi? Tudi kuretno zebe pozimi. Zato je umestno, da ji dajesh včasih gorko hrano. Kuhan krompir, stlačen in pomešan z otrobi ter še nekoliko mlačen, je za zimo zelo priporočljiv. Ne troši kuram pozimi hrane na tla, ker se na zmrzlih tleh preveč ohladi. Devaj jim hrano v mala korita ali v skledice. Koristno bo tudi, če jim daš včasih skuhanega zrnja, in sicer z vodo vred, v kateri si kuhala zrnje. Kokoši prebavljajo zrnje le prav počasi, ako jim ga daš torej zvečer, dobivajo s tem ponoči več toplote. Kurnik naj bo pozimi teliko zadelan, da ni prepriha.

Pokrij tla z drobno suho steljo. Sploh naj bo kurnik suh, zračen in snažen! Mariborsko sejmsko poročilo. Na živinski sejem dne 28. oktobra se je prignalo 13 konj, 4 bike, 7 volov in 312 krav. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže 12.25 do 13.5, poldebili 11.5 do 12.25, plemenski 10.25 do 11.25, biki za klanje 8.75 do 12.75, glavne krave debele 11.25 do 12.5, plemenske krave 10 do 11, krave za klobasarje 6.5 do 8, molzne krave 8 do 11.25, breje 8 do 11.25, mlada živina 11.25 do 13.5 Din. Mesne cene so bile: volovsko I. vrste 25 do 27, II. 22 do 24, meso bikov, krav in telic 20

do 21.5, telečje meso I. vrste 27 do 30, II. 21 do 25, svinjsko meso sveže 25 do 35 Din. Na svinjski sejem dne 31. oktobra se je pripeljalo 324 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 67.5 do 125, 7 do 9 tednov 150 do 225, 3 do 4 mesece 325 do 500, 5 do 7 mesecev 612.5 do 750, 8 do 10 mesecev 625 do 1000, 1 leto stari 1000 do 1750 Din. 1 kg žive teže 15 do 20, 1 kg mrtve teže 22.5 do 27.5. Vrednost dinarja. Za 100 dinarjev dobiš 7 in pol švicarskega franka ali 49 čeških kron ali 33 italijanskih lir. Za 1 dinar dobiš 1022 avstrijskih kron. Za 1 dolar se plača 69 do 69 in pol dinarja.

LJUBLJANA
SIMON GREGORČEVA ULICA 13
Telefon šte. 552
se priporoča
za naročila vseh v njeno stroko
spadajočih del.
Lastna knjigovoznica.
Izvršitev točna in solidna!

Naročajte
Kmetijski koledar
za leto 1925
Vežan 15, nevežan 10 D.
Ljubljana
Janez Trdinova
ulica šte. 8

• LJUBLJANSKA POSOJILNICA r. z. z. o. z. •
V NOVOPREUREJENIH PROSTORIH
MESTNI TRG št. 6 V LJUBLJANI MESTNI TRG št. 6
obrestuje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun po
8%
Večje in stalne vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi višje po dogovoru.
Sprejema v inkase fakture in cesije terjatev.
Posojila daje proti popolni varnosti na vključbo proti poročitvu in proti zastavi.

Kje se najbolje kupi, je že brez dvoma znano!
„Pri nizki ceni“
Ignacij Žargi Ljubljana
Sv. Petra cesta 3.
Nudi cenj. odjemalcem veliko izbero potrebščin za krojače in šivilje. Velika izbira rokavic, nogavic in površnih ženskih volnenih jopic. Razno moško, damsko in otročje perilo, svilene pletene samoveznice i. t. d. po priznanih znižanih cenah.
Na drobno! Na debelo!

»SALONIT«
se izdeluje v vseh poljubnih
dimenzijah in barvah.

Dolgoletne jamstvo jamči za izborne kakovost.
»SALONIT«
Je za pokrivanje streh in izoliranje sten
proti vlagi najboljši material sedanosti,
kateri se uporablja širom cele Evrope. —
Proračune, kataloge, cenike in navodila pošilja brezplačno: »Split« d. d. za cement
Portland, Ljubljana.

Izšla je
Blasnikova
Velika Pratika

za navadno leto 1925,
ki ima 365 dni.

Velika Pratika je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov. Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini. Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi je ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov
tiskarna in litografski zavod
Ljubljana, Breg šte. 12.

PORTLAND-cement

iz »Split«
najboljše kakovosti
in po najnižji ceni
v zalogi pri
„EKONOM“
Kolodvorska ulica šte. 7.

Za kakovost cementa prevzame tovarna popolno odgovornost.

Mlekarski voziček

na peresih, že rabljen, prav dobro ohranjen, se po ugodni ceni proda. — Kje, pove uprava »Kmetijskega listca.

Lešnike

(domače), lipovo seme, makovo seme, bukov žir, fižol in druge pridelke kupi v vsaki množini GOBAN d. s. o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 85.

„JUGOMETALIJA“, Ljubljana

Izdeluje
vse vrste bakrenih
kotlov, nadalje vseh
vrst kleparske,
ključavničarske in
vodovodno-inštalacijske dela.
Znižane cene.
Točna in solidna
postrežba.
Kolodvorska ul. 18.

JOHAN
se dobi v vseh
specerijskih prodajalnah.

AGRARNI BIRO

Dipl. agr. A. JAMNIK,
Ljubljana, Šelenburgova
ulica šte. 7/1., nasproti
glavne pošte.
Strokovni nasveti, preskrbovanje vseh vrst kmetijskih potrebščin, pomoč in posredovanje pri vnovčevanju. — Turbine na veler, brzo-parilne naprave, motorji, žitočistilni in drugi stroji. Priprave za varno in lahko nakladanje sodov, gnojila, kemikalije, sredstva za osušitev kleti in stanovanj itd. — Vprašanje za strokovne odgovore je priložiti 22 Din (8 lir), kdor želi polom Agrarnega biroja kaj kupiti, priloži za odgovor 2 Din.

TRSE

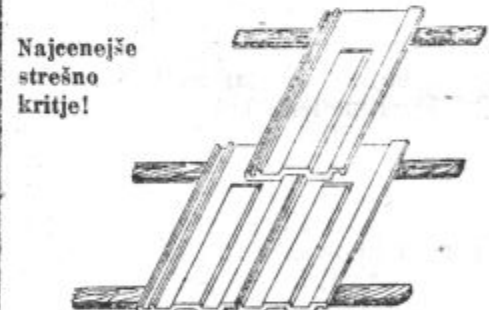
na prodaj. Krasno vkoreninjeno Rip port, Montikula. Hibride ter več tisoč rožja od agornjih za cepljenje. Cene zelo nizke! Ako se vzame vse skupaj, pride še ceneje. — Na prodaj je tudi lep, pet mesecev star, svetlo črn pes volčje pasme. SIMON POTOČNIK, posestnik pošta Zetale pri Rogatu.

Priporočamo tvrdko
Josip Petelinc,
Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob Ljubljani.)
NAJCENEJŠI NAKUP
nogavic, žepnih robcev, brisalk, klot, belega in rjavega platna, šifona, kravat, raznih gumbov, žlic, vilic, sprehajalnih palic, nahrbtnikov, potrebščin za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje in brivce, škarje za krojače, šivilje in za obrezovanje trt. Na veliko in malo.

Preklic.

Podpisana preklicujem, kar sem govorila o ANI KLEVISAR iz Gotne vasi št. 7. MARIJA RUTAR.

Združene opekarne d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta 13.

preje

VIDIC-KNEZ tovarne na Viču in Brdu

audijo v poljubni množini — takoj dobavno — najboljše preizkušene modele strešnikov z eno ali dvema zarezama kakor tudi bobrovcev (bi-ber) in sidno opeko. — Na željo se pošlje takoj popis in ponudba!

Pri nakupu zimskih potrebščin, zase in družino, dobrega in trpežnega blaga, samo češkega izdelka, se Vam priporoča domače staro podjetje
LJUBLJANA - JANKO ČEŠNIK - Lingarjeva ulica
Sukno za zimske sukne, štof, kamgarn. — Sukno za ženske montelne, plašč, velour, pliš, žamet. — Novosti v volnenem in porhašem blagu.
Vse po znatno nizki ceni! Ogrinalke, kočke, svilnate, plišaste, žametaste, volnene rute in šerpe. — Posteljne garniture, odeje domačega izdelka, konjski koci, plahte i. t. d. Postrežba strogo poštna!

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Kamnik, Konjice, Novo mesto, Ptuj, Rakek, Slovenjgradec, Slovenska Bistrica

Brzjavi:

Dunajska cesta št. 4 (v lastni stavbi).

Telefoni:

TRGOVSKA.

Kapital in rezerve Din 19,000.000.—

139, 146, 458.

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

EKSPOZITURE:

Logatec.
Prevalje